

AKILCI İLAÇ KULLANIMI ve ÜLKEMİZDE BAZI RAKAMLAR

Dr. Bekir Faruk ERDEN
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Farmakoloji Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

AKILCI İLAÇ KULLANIMI (AİK)

- Hastaların klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre;
 - ➔ uygun ilacı,
 - ➔ uygun süre ve dozda,
 - ➔ en uygun maliyetle ve
 - ➔ kolayca sağlayabilmeleri olarak tanımlanmaktadır.

AKILCI OLMAYAN İLAÇ (AOİK) KULLANIMI

İlaçlarını yanlış şekilde, yanlış dozda ve sürede kullanmak.

Reçeteyle satılması gereken ilaçları **doktor kontrolü dışında** kullanmaya çalışmak.

Gereksiz yere **pahalı** ilaçları kullanmak.

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI ÖRNEĞİ

- Fransa'da Ulusal İlaç Güvenliği Ajansı (ANSM) tarafından yapılan bir araştırmaya göre
- yetişkin nüfusun yüzde 32'si aralarında **antidepresan ve uyku hapları** da bulunan psikoterapik ilaçları düzenli ya da düzensiz kullanıyor.

Antidepresan ve Uyku hapları

- Hipno-sedatif ilaçlar doğal uyku sağlamaz.
- Ertesi gün duyulan zihin karışıklığı ve sersemlik, unutkanlık, tepki verme süresinde yavaşlama (ki bu araba kazalarının önde gelen nedenlerinden biridir).
- Ertesi gün hissedilen “akşamdan kalmalık” ve sersemlik hissini artırır.

AOİK - Ülkemizden örnekler

Çocuk **ishallerinde antibiyotik** tedavisi.

Fonksiyonel **kabızlıkta laksatif alışkanlığı.**

Soğuk algınlığı vb. üst solunum yolunun **viral enfeksiyonlarında antibiyotik** kullanımı.

İL AÇ SEÇERKEN NE YAPALIM?

İlaç Seçimi Optimizasyon Analizi I

	ETKİLİLİK	GÜVENLİLİK	UYGUNLUK	MALİYET	
İLAÇ 1					
İLAÇ 2					
İLAÇ 3					

İlaç Seçimi Optimizasyon Analizi II

	ETKİLİLİK (a)	GÜVENLİLİK (b)	UYGUNLUK (c)	MALİYET (d)	
İLAÇ 1					
İLAÇ 2					
İLAÇ 3					

Nasıl Puanlarız?

- Tümü % 25'er olabilir..

Akut ağır durumların tedavisi için **etkililik**, güvenlik, uygunluk, maliyetten önce gelmelidir.

- Etkililik 0.4, diğerleri 0.2'şer olabilir..
- Etkililik 0.7, diğerleri 0.1 de olabilir!
- Toplam 1 olmalıdır

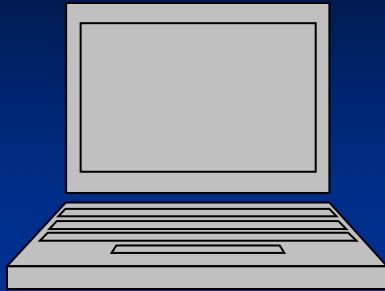
Etkililik, güvenlilik, vb.. üzerine

- Etkililik için örnek
 - 100 hastada ilacı versek kaçında tedavi amacımıza ulaşırız? Eğer ilaçla ilgili olarak %58 gibi bir literatür değeri bulabiliyorsak, 3 notu verebiliriz.
- Güvenlilik
 - Ciddi ancak az görünen yan etkiler
 - Sık ama tehlikesiz yan etkiler

Etkililik, güvenlik, vb.. üzerine

- Uygunluk kriteri:
 - Burada hasta uyuncunun tedavi üzerine etkisi vurgulanmalıdır (Günde1, 2X1, 4X1, supp formu, aerosol kullanamama vb.)
 - Kontrendikasyonlar (hamilelik, çocuk, diğer hastalığın olması **ilaç etkileşimleri** vb.) burada değerlendirilir.

- **AİK AÇISINDAN İLAÇ
ETKİLEŞİMLERİNİN FARKINDA
OLMAK**

İlaç etkileşimlerini sorgulayabileceğiniz web siteleri

<http://www.webmd.com/interaction-checker/>

<http://reference.medscape.com/drug-interactionchecker>

https://www.drugs.com/drug_interactions.html

<http://www.rxlist.com/drug-interaction-checker.htm>

<http://umm.edu/health/medical/drug-interaction-tool>

<https://reference.medscape.com/drug-interactionchecker>

■ Enter a drug, OTC or herbal supplement:

■ Patient Regimen

- 1- digoxin
- 2- warfarin• Coumadin
- 3- clopidogrel
- 4- lisinopril
- 5- lansoprazole

5 Interactions Found

■ A- Serious - Use Alternative

- **lansoprazole + digoxin**
- lansoprazole will increase the level or effect of digoxin by increasing gastric pH. Applies only to oral form of both agents. Avoid or Use Alternate Drug.

B- Monitor Closely

- **lisinopril + digoxin**

lisinopril increases levels of digoxin by unspecified interaction mechanism. Use Caution/Monitor.

Etkililik, güvenlik, vb.. üzerine

- Maliyet kriteri:
 - Burada sadece ilacın kutu fiyatı değil,
 - Toplam tedavi maliyeti (injesiyonsa, injektör, iğneci parası, işgücü kaybı vb...) dikkate alınmalıdır.

Etkililik, güvenlik, vb.. üzerine

	Etkililik %	Güvenlilik %	Uygunluk %	Maliyet %
Bakteriyel menenjit	80	20	0	0
Bakteriyel sistit	30	20	30	20

ASLINDA Bİ SORUNUNUZ
YOK GİBİ AMA EN İYİSİ
KAFANIZI KARIŞTIRMAK İÇİN
Bİ SÜRÜ TEST YAPALIM...

AKILCILIĞA ENGEL BAZI FAKTÖRLER

- Firmaların Aşırı Karlılık Baskısı
- Bazı sağlık çalışanlarının para kazanma dürtüsünün aşırılığı
- Siyasilerin sağlık hizmetlerini seçim amacı olarak suistimal etmeleri
- Performansa dayalı para kazanmak...

DAHA FAZLA İLAÇ SATIŞI, DAHA FAZLA KÂR

- Uluslararası ilaç tekellerinin esas amaçları hastalıkların ortadan kalkması değil,
'daha fazla ilaç satmak ve daha fazla kâr etmek' tir.
- Amaç, sağlıklı da olsa her yaştan insanın ilaç kullanmasını sağlamak, daha çok ilaç satmaktır.

- İlaç sektörü silah sanayinden sonra dünyanın en büyük ikinci sektörüdür.
- 2010 yılı sonu itibarıyla global ilaç harcamaları 856 milyar dolardır.

HASTALIK TİCARETİ

- Olmayan hastalıklar yaratmak,
- Kendiliğinden geçecek tedavi edilmesi gerekmeyen, önemi olmayan bazı şikayetleri hastalık haline getirmek,
- Hayatın âdet görme, hamilelik, yaşlanma, menopoz... gibi tabii dönemlerini ilaç kullanılması gereken hastalıklar hâline dönüştürmek...

EN ÖNEMLİ ARTIŞ

- Ülkemizde, 2002'de bir kişinin yılda, doktora başvurma sayısı ortalama 2.7 iken bugün bu sayı 8'dir...
- Türkiye'nin 'sağlık' raporu ürkütücü: 22 milyon kişi kronik hasta

PERFORMANS UYGULAMASI

- Performans uygulaması başlamasından sonra,
- Küçük cerrahi müdahaleler 4, orta cerrahi müdahaleler ise 2 kat artmış görünüyor.

Size şiddetle kırmızı et tavsiye ediyorum.
Beyaz et kolesterolünüzü arttırır.

Daha dün
tam tersini
diyodunuz
ayol?

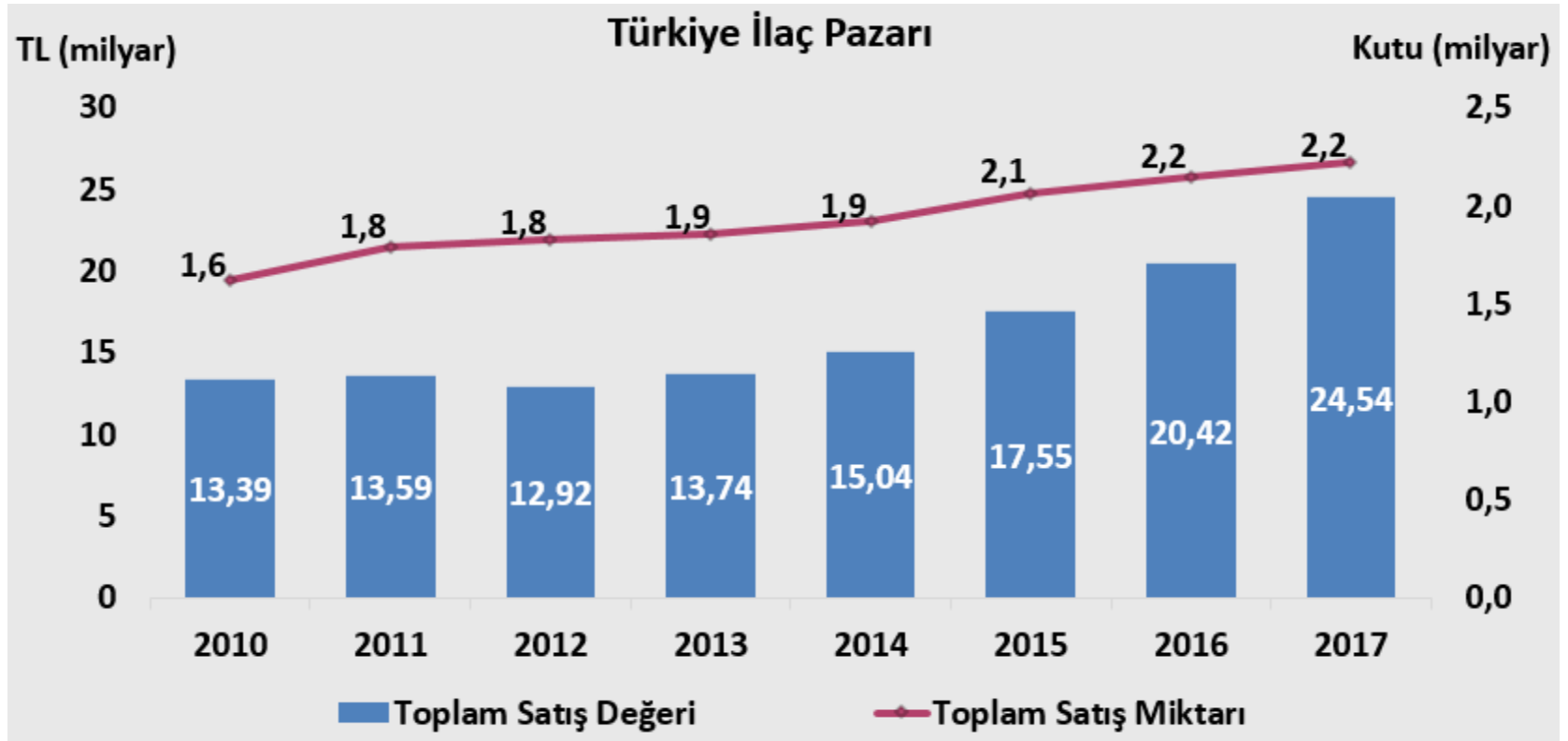
Tıp her gün
gelişiyor
hamfendi.

BAZI RAKAMLAR

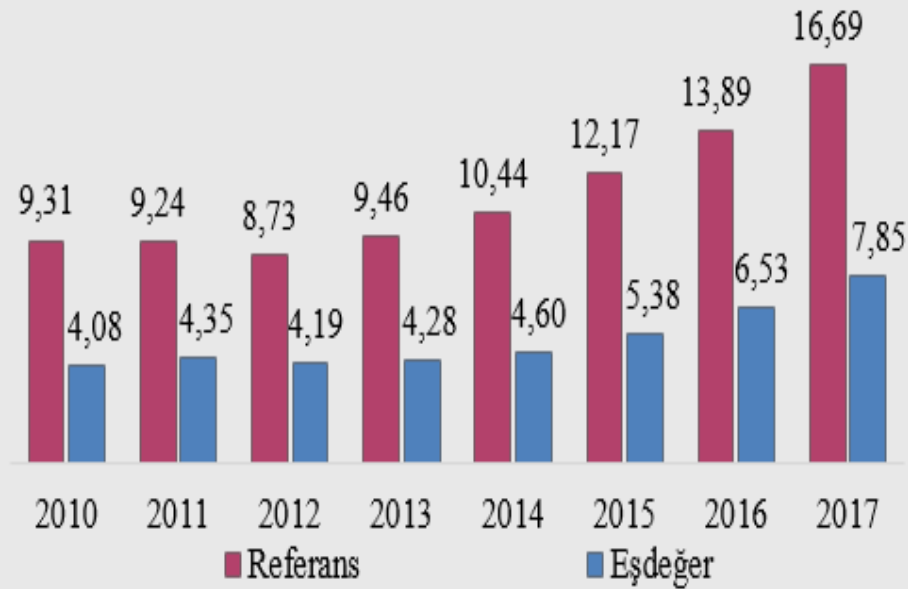
- OECD ülkelerinde toplam sağlık harcamalarının GSYİH içindeki payına bakıldığında Türkiye % 5,4'lik oranla OECD ortalaması olan % 8,9'un altında. Sağlık Bakanlığı 2017 bütçe sunumuna göre; kişi başına düşen ilaç harcaması Türkiye'de 170 dolarken, OECD ortalaması ise 527 dolar.

BAZI RAKAMLAR

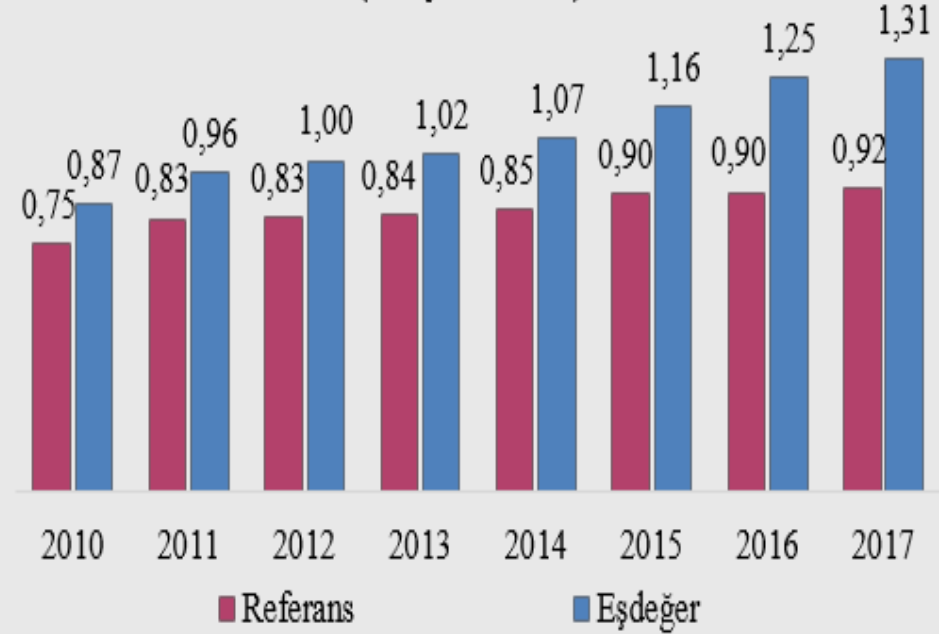

BAZI RAKAMLAR

Referans - Eşdeğer İlaçlar
(Milyar TL)

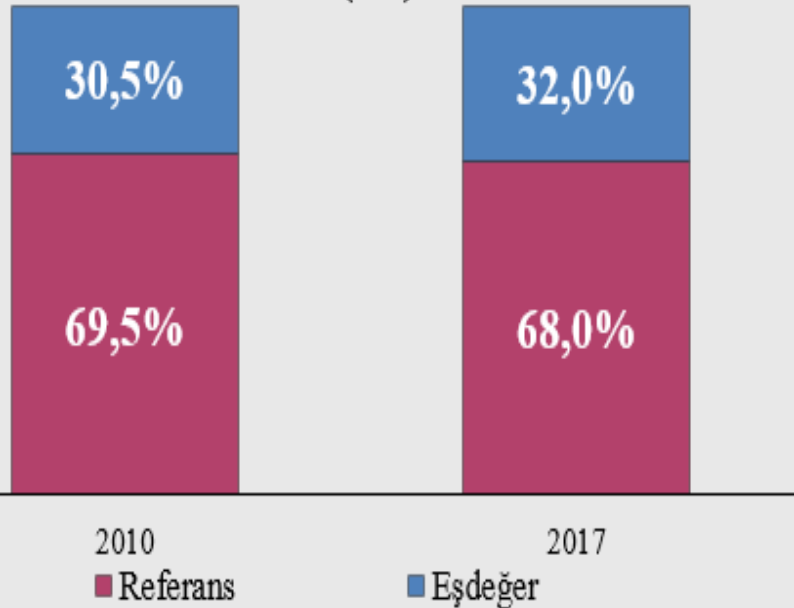

Referans - Eşdeğer İlaçlar
(Milyar Kutu)

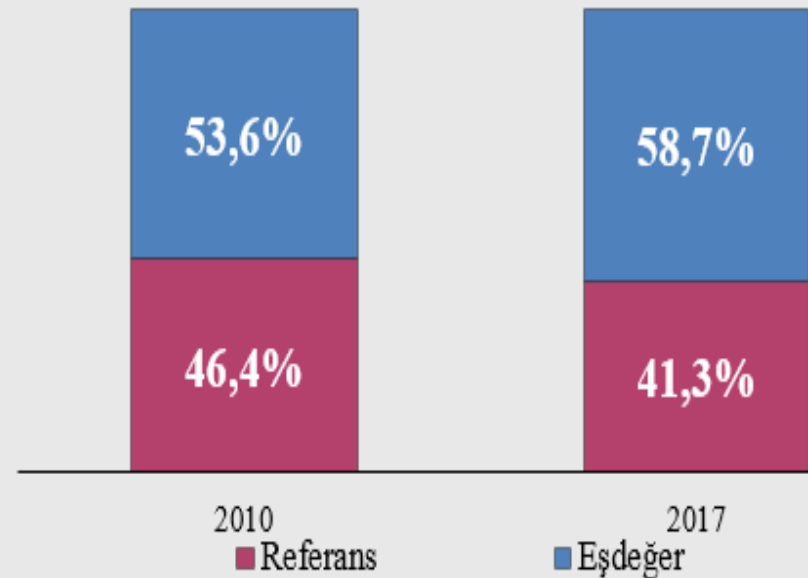

BAZI RAKAMLAR

Referans - Eşdeğer İlaç Pazar Payı
(TL)

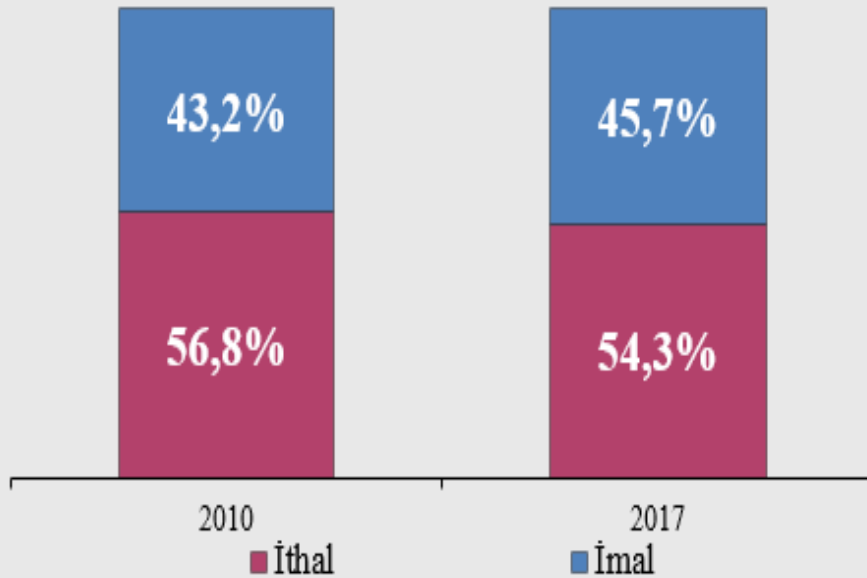

Referans - Eşdeğer İlaç Pazar Payı
(Kutu)

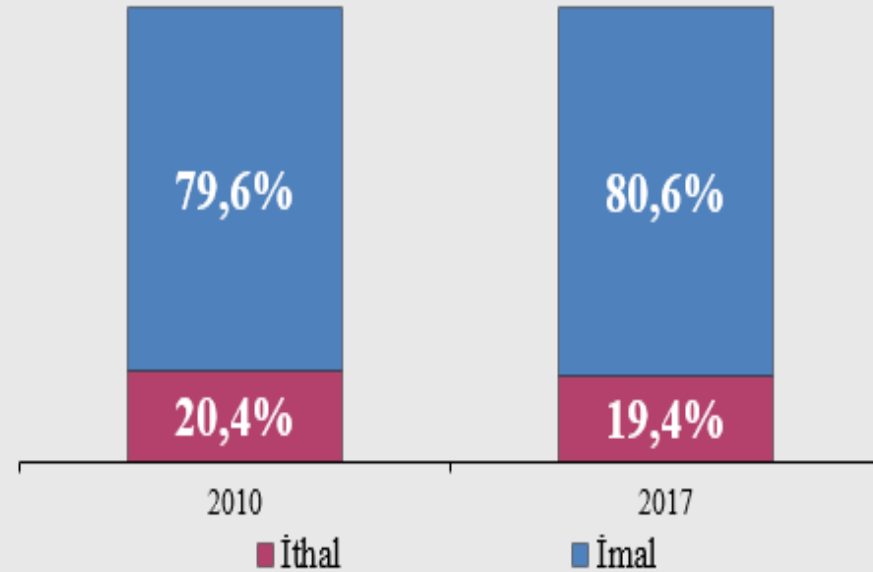

BAZI RAKAMLAR

İthal - İmal İlaç Pazar Payı
(TL)

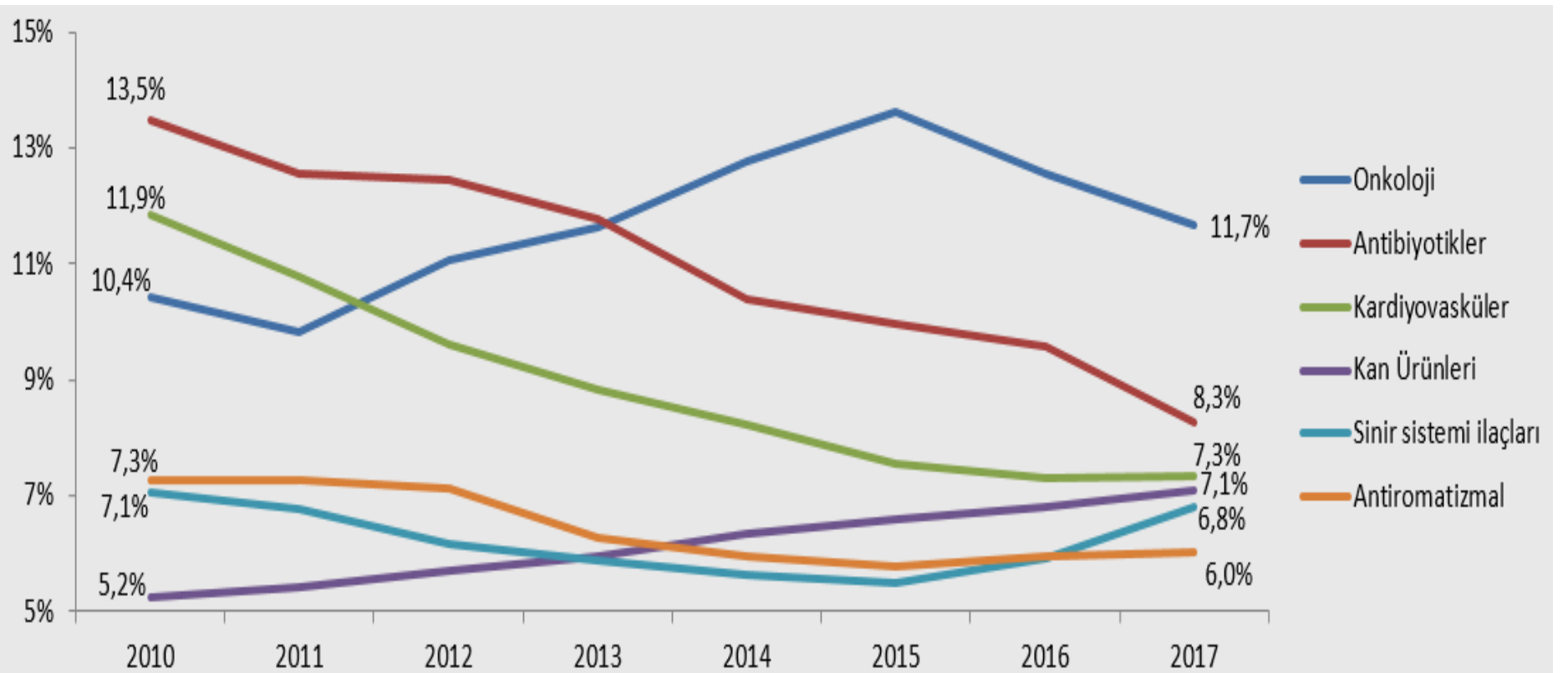
İthal - İmal İlaç Pazar Payı
(Kutu)

Türkiye ilaç pazarı tedavi grupları açısından incelendiğinde, tutar ölçeğinde

- Onkoloji % 11,7
- Antibiyotikler % 8,3
- Kardiyovasküler % 7,3
- Kan Ürünleri % 7,1
- Sinir sistemi ilaçları % 6,8
- Antiromatizmal % 6,0

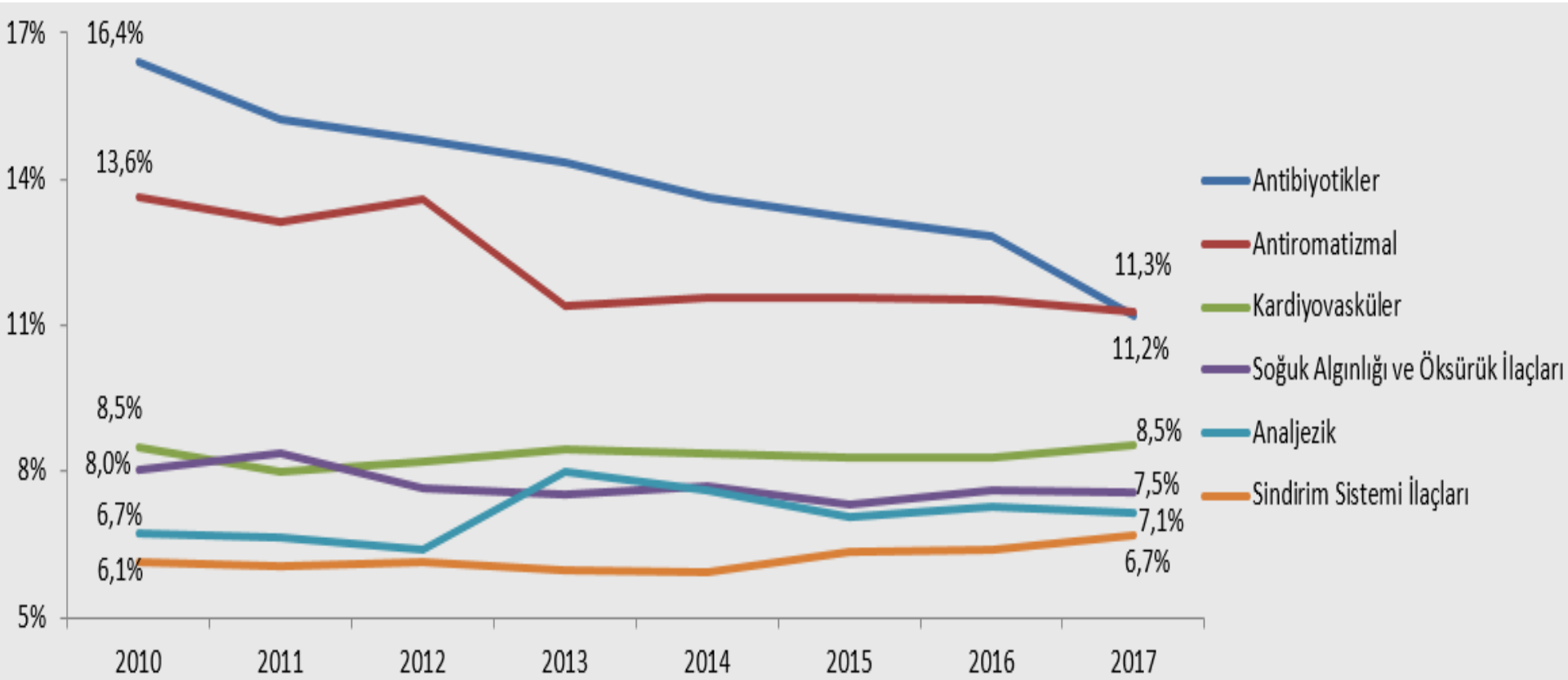
BAZI RAKAMLAR

Kutu bazında incelediğimizde

- Antibiyotikler % 11,3
- Antiromatizmal % 11,3
- Kardiyovasküler % 8,5
- Soğuk algınlığı, öksürük ilaçları % 7,5
- Analjezik % 7,1
- Sindirim Sistemi İlaçları % 6,7

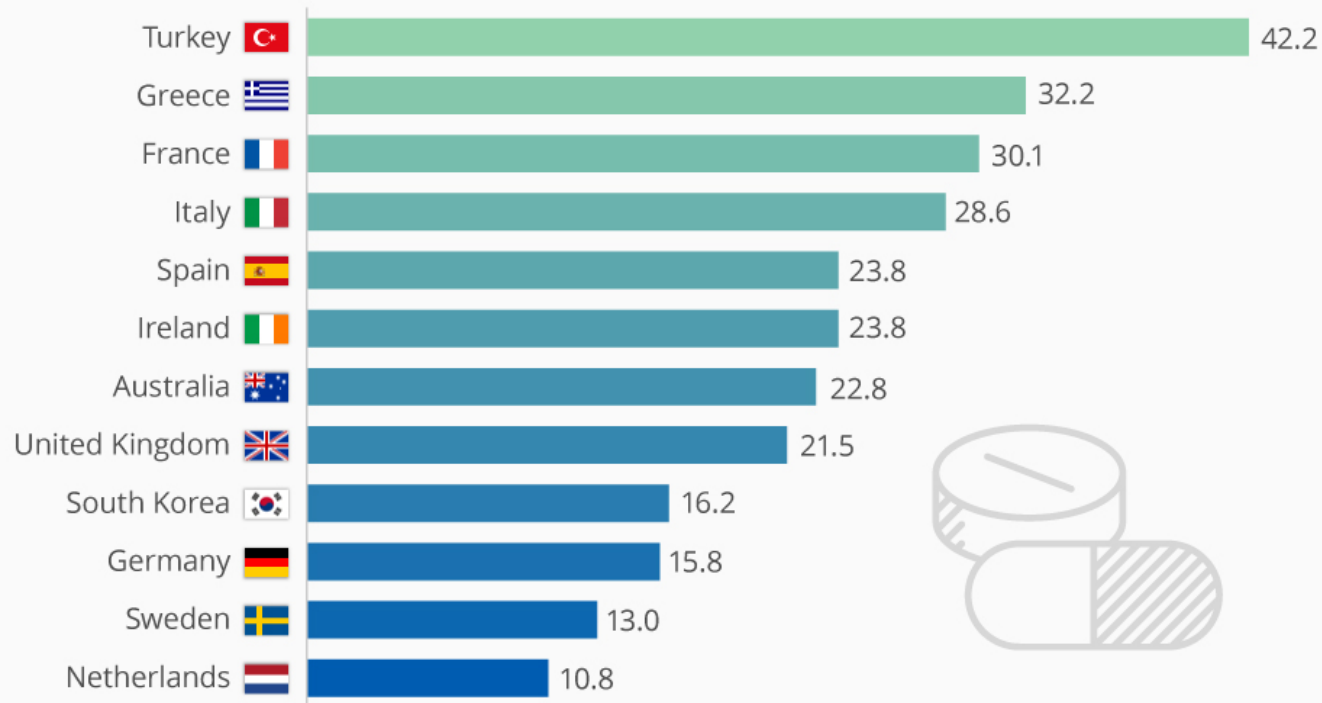
BAZI RAKAMLAR

OECD Verileri

The World's Biggest Consumers Of Antibiotics

Defined daily dose of antibiotics per 1,000 people in selected countries (2013)

@Statista_com

Source: OECD

statista

**18 KASIM
AVRUPA ANTİBİYOTİK
FARKINDALIK GÜNÜ**

**GRİP veya NEZLE isen
KENDİNİ KORU
ANTİBİYOTİK ALMA!**

**ANTİBİYOTİKLERİ SADECE DOKTORUNUZ ÖNERDİĞİNDE,
ECZACINIZIN DANIŞMANLIĞINDA KULLANINI**

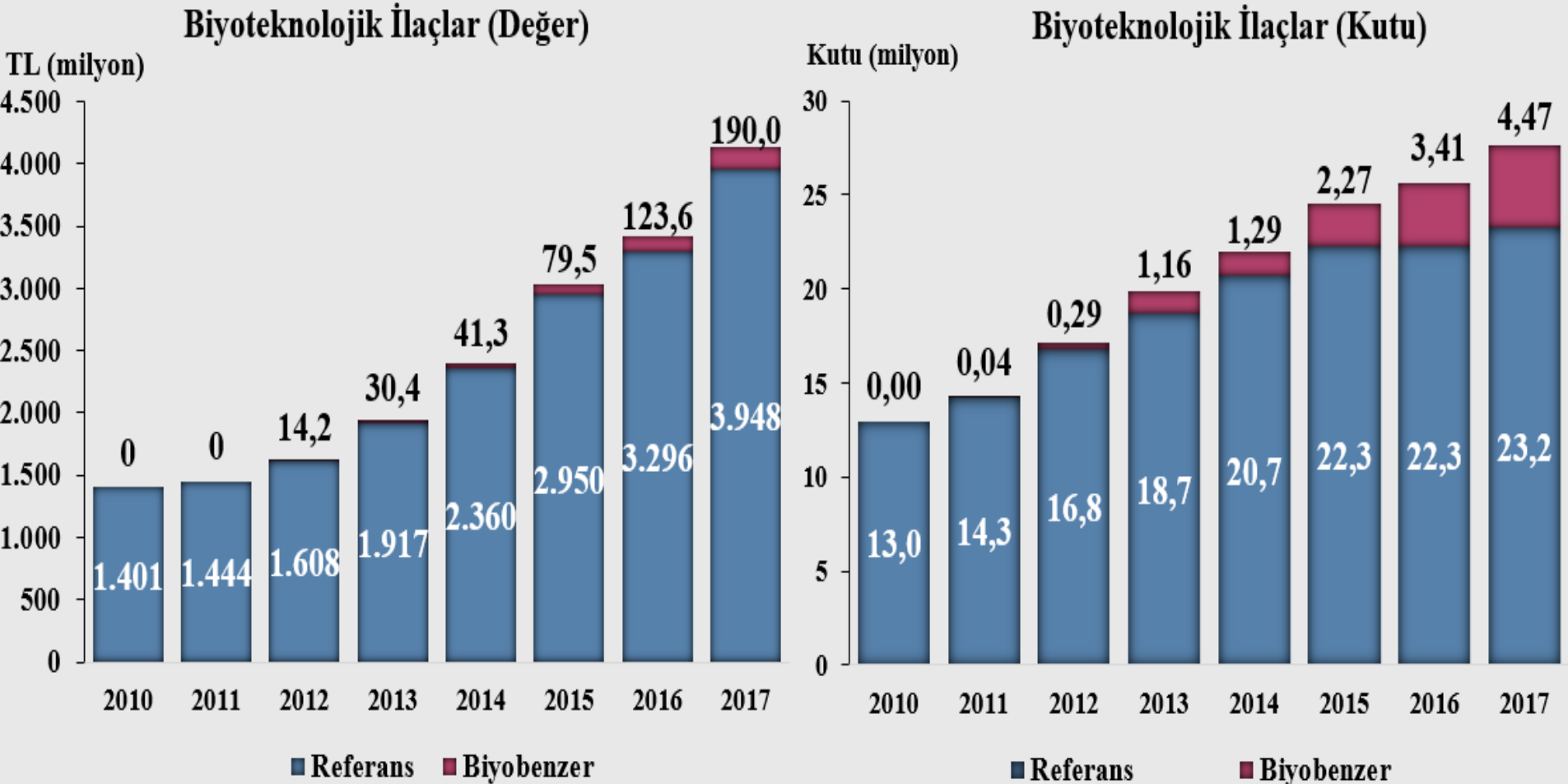
BİLİNCSİZ ANTİBİYOTİK KULLANIMI BAKTERİLERDE DİRENÇ GELİŞİMİNE NEDEN OLMAKTADIR.
BU DA GÜNÜMÜZDE TEDAVİ EDİLEBİLEN BAKTERİYEL ENFEKSİYONLARIN GELECEKTE TEDAVİ EDİLEMEZ
HALE GELMESİNE YOL AÇMAKTADIR.

**ÇOCUKLARIMIZA SAĞLIKLI BİR GELECEK SUNMAK İÇİN
ANTİBİYOTİK KULLANIMI KONUSUNDA SORUMLU DAVRANMALIYIZ.**

www.akilcilac.gov.tr

BAZI RAKAMLAR

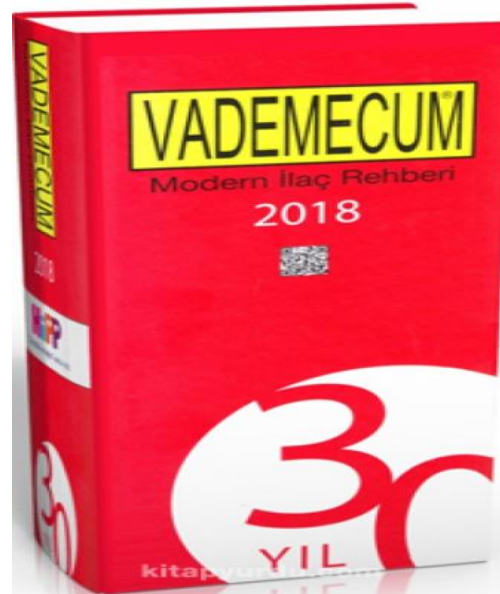

AİK-PAYDAŞLAR

ECZACILARIN AİK DA ROLÜ

- Eczaneye gelen hastanın bilgilendirilmesi açısından en kolay danışabileceği kişi olan eczacıya da rasyonel ilaç kullanımında önemli görev düşer.
- İlacın doğruluğu ve kullanım şeklinin hastaya izahı önemlidir.

www.akilciilac.gov.tr- akilci.ilac@iegm.gov.tr

**ilacım
ne
eksik,
ne
fazla**

**ilaçlarınızı
çocukların
ulaşamayacağı
yerlerde
saklayın**

**ilaçlarınızı,
belirlenen
süre ve
miktar da
kullanın**

BAZI SLAYTLAR İÇİN TEŞEKKÜR

Doç. Dr. Selcen GÖÇMEZ'e

Prof.Dr. M. Zafer Gören'e

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi

İletişim için e-mail:

faruk.erden@isbank.net.tr

berden@kocaeli.edu.tr